

Večernik

Leto IV. (XI.), šte. 252

Maribor, sredo 5. novembra 1930

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejetan v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglaš po tarifu

Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

O krizi v lesni industriji,

ki je tudi kriza velikega dela naše Slovenije, zlasti Pohorja in Savinskih planin ter Gorenjske, je spregovoril te dni na zborovanju naroda v Ogulinu minister za šume in rude inž. Serbec.

Povdaril je predvsem, da kriza v lesni industriji in trgovini dejansko obstoja ni zelo resni meri in prehaja ponekod že v obupno stanje. To velja v enakem obsegu za male in velike žage. Povdaril je dalje, da je na tej težki krizi nedvomno v prvi vrsti kriva ruska konkurenca, takozvani ruski dumping, to se pravi, ker je sovjetska Rusija vrgla na svetovni trg les po takih cenah, ki niti oddaleč ne krijejo produkcijskih stroškov. To ne krijejo statistični podatki, ki so v ministrstvu zbrani. Rusija je vrgla cele ladje gradbenega lesa v Italijo, celo v Anglijo in Ameriko. Rusija ponuja izdelan les po cenah, pri katerih delovna moč ni vračunana. Priznati pa treba pri tem tudi, da je kvaliteta ruskega lesa boljša. Gotovo pa je tudi, da Rusija s tako nizkimi cenami ne bo mogla dolgo vzdržati.

Drugo pa je, da ta kriza ni samo pri nas, ampak v celi Evropi. Pridelovanje živil in industrijskih proizvodov ni v ravnotežju. Stojimo šele na začetku krize, ki pa lahko traja še eno ali dve leti. Vendar bomo mi to krizo lažje preživeli, ker smo obenem agrarna država. Težje bo v industrijskih državah, zlasti v prihodnjih letih. To vidimo že sedaj na ogromnem naraščanju števila brezposelnih v teh državah.

Seveda se pa moramo tudi baviti z vprašanjem, kako naj krizo v lesni industriji omilimo in odstranimo. To pa ni samo vprašanje ministra za šume in rude, ampak tudi vprašanje ministrov za trgovino in industrijo, za finance in promet. Vlada razmišlja o tem in v kratkem bo sklicala v Beograd anketo celokupne šumske industrije. Treba se zediniti na gotove korake v obrambo naše lesne industrije in trgovine.

Ako se pa z druge strani tudi čujejo pritožbe o nepravilnih šumskih dražbah in podobnih stvareh, je to dokaz slabe uprave in je treba, da se ljudje proti vsem takšnim pojavom pritožijo. Vlada bo vsako upravičeno pritožbo upoštevala in odpravila pogoške v upravi, ki se končno v vsaki državi najdejo, samo je treba dobre volje, pa se jih odstrani. Zakaj na svetu je že tako, da se najdejo širokogrudni in ozkosrčni uradniki. Vlada pa dela povsod na to, da uradništvo gre narodu po možnosti na roko.

Vlada se je tudi že načelno odločila, da revidira šumski zakon in je v nekaterih točkah to že tudi storila. Tudi revizija davčnega zakona je na dnevnem redu posvetovanj vlade in ministrski svet uvideva polno upravičenost revizije. Vendar pa je treba še počakati, da se v praksi vidijo še nove pomanjkljivosti zakona, ki jih bo trebalo odstraniti. Zakaj brezsmiselno bi bilo, vsaka dva

Odhod konzula dr. Resla

DANES POPOLDNE JE ČEHOSLOVAŠKI KONZUL DR. RESL ODPOTOVAL IZ LJUBLJANE PREKO MARIBORA V PRAGO.

LJUBLJANA, 5. novembra. Danes z opoldanskim brzovlakom je odpotoval na svoje novo službeno mesto v Prago dozidajni češkoslovaški generalni konzul dr. Resl. Na kolodvoru so se pred odhodom vlaka zbrali in se poslovili od splošno priljubljenega zastopnika CSR, vršilec dolžnosti bana dr. Otmir Pirkmajer, predsednik višjega deželnega sodišča dr. Rogina, podžupan Evgen Jarc, za Jugoslovansko-češkoslovaško Ligo direktor Rasto Pustoslavšek, generalni tajnik TOIZ dr. Windischer, predsednik Zveze industrijev in ljubljanske borze Dragotin Hribar in tajnik inž. Šuklje, ves konzularni zbor z avstrijskim generalnim konzulom Pleinertom na čelu, upravnik policije dr. Guštin, zastopniki umetniških in raznih drugih organizacij ter mnogo narodnega občinstva, zlasti ženstva. Slovo je bilo prisrčno in odhajajoči generalni konzul je ponovno izjavljal, da mu ostanejo leta, ki jih je preživel v Sloveniji, nepozabno v spominu.

Za izgradnjo drugega tira Novska—Zagreb in Beograd—Niš

BEOGRAD, 5. novembra. Na mero-dajnih mestih se končujejo dela na izdelavi načrtov in proračunov za zgradnjo drugih železniških tirov od Novske do Zagreba in od Beograda do Niša. Ko bodo ta dela končana, bo spregovoril o njih zadnjo besedo ekonomsko-finančni komitet ministrov, in če bo načrte in proračune odobril, se bo z zgradnjo takoj pričelo. Grad-bena dela bodo vodile posamezne železniške direkcije v svoji režiji. Materijal se bo dobavljal deloma iz Nemčije na račun reparacij, deloma iz Češkoslovaške. Za promet na teh progah se bodo uporabljale nove velike lokomotive, ki jih je dobila država na račun reparacij iz Nemčije.

Sole na dan odkritja spomenika hvaležnosti Franciji

BEOGRAD, 5. novembra. Povodom odkritja spomenika hvaležnosti Franciji dne 11. t. m. v Beogradu je minister prosvete Boža Maksimović izdal naredbo, da se na dan odkritja v vseh osnovnih, meščanskih, srednjih in strokovnih šolah mesto prve ure rednega pouka vrše predavanja o Franciji in njeni pomoči, s katero nas je zdolžila v dobi najtežjega našega trpljenja.

Cilji jugoslovanskega skautizma

SUBOTICA, 5. novembra. Tukajšnji »Dnevnik« objavlja izjavo starešine beograjske skavtske skupine dr. Brane Maleša o programu in ciljih skavtskega pokreta. V prvi vrsti povdarja dr. Maleš, da so spremembe programa, sklenjene na letošnji skavtski skupščini v Beogradu, diktirane po potrebah sedanosti. Da

meseca novelirati davčni zakon, Vendar pa je upanje, da bo tekom dobrega pol leta tudi ta zakon, ki s svojimi določbami težko zadeva tudi lastnike šum in žag in lesno industrijo, revidiran na korist celokupnega narodnega gospodarstva.

lom Pleinertom na čelu, upravnik policije dr. Guštin, zastopniki umetniških in raznih drugih organizacij ter mnogo narodnega občinstva, zlasti ženstva. Slovo je bilo prisrčno in odhajajoči generalni konzul je ponovno izjavljal, da mu ostanejo leta, ki jih je preživel v Sloveniji, nepozabno v spominu.

MARIBOR, 5. novembra. Z brzovlakom ob 15. je generalni konzul dr. Resl prispel semkaj, kjer so ga na kolodvoru pozdravili zastopniki JČ Lige, Češkega kluba in drugi in se od njega poslovili imenom Maribora in mariborske pokrajine toplo in z zahvalo za skrb, ki jo je posvečal Mariboru.

nes predstavljajo pravila edinstveno celoto. Skavti so organizacija, ki si v prvi vrsti postavlja za cilj načela nacionalne kulture. Ona neguje naše tradicije, čuva nad veličinami naše prošlosti, pri tem pa je po jedru svojega programa za integralno jugoslovanstvo. Vzgojni upliv na skavtske omladinske vrste je ves prožet s tem duhom. Z druge strani je vsaka misel skavta posvečena Bogu, kralju in domovini. Zaklinjajoč se kralju in domovini so skavti najzvestejši in najbolj navdušeni borci za te svoje patronate.

Izvoz naših jabolk

BEOGRAD, 5. novembra. Glasom statističnih podatkov je bilo minoli teden izvoženih v Nemčijo, Holandijo in Španijo nad 200 vagonov jabolk samo iz okolice Požege, Arilja in Kraljeva, sedaj se pa pripravlja izvoz velikih kontingentov za Avstrijo in Češkoslovaško. Cene so trdne in se gibljejo med 2800 do 3500 Din za tono, franco odvozna postaja. Kupci prihajajo na lice mesta in sklepajo direktne kupčije s producenti.

Za podvig turizma v Primorju

BEOGRAD, 5. novembra. Primorska banovina je v svoj proračun 1931-32 vnesla dva milijona dinarjev za povzdigo turizma in hotelske industrije v banovini. Gradili se bodo novi hoteli na Korčuli, Visu, Rab, v Šibeniku, Omišu in Senju. Vsi ti hoteli bodo zgrajeni s privatnim kapitalom in bodo uživali povlastice novega zakona o hotelski industriji. Banovina bo podprla gradnjo samo v krajih, ki finančno niso sposobni za velika podjetja. Banska uprava je za povzdigo turizma v celi banovini izdelala obširen načrt, ki se že letos deloma izvršuje.

ZMAGA ANGLEŠKE VLADE V PARLAMENTU.

LONDON, 5. nov. Izpreminjevalni predlog konservativne stranke o odgovoru na adreso je bil v spodnji zbornici odklonjen z 281 proti 250 glasovom. S konservativci je glasovalo 5 liberalcev, za vladno 4, ostali z Lloyd Georgem vred so se vzdržali glasovanja.

MEINL

Specijalna trgovina s čajem
priredi
v četrtek, dne 6. novembra

poskusno kuhanje čaja

po najnovejšem receptu. Cenjeno občinstvo vljudo vabi, da se te poskusne polnoštevilo udeleži. Naš zamorec Vam bo s to slastno pijačo postregel.

JULIO MEINL

uvoz kave in čaja
Gospodsk 7.

3163

NOV POLITIČNI BLOK NA BLIŽNJEM ORIJENTU?

ANKARA, 5. nov. V političnih krogih izjavljajo, da bo turški zunanji minister po zasedanju Društva narodov odšel v Italijo, stopil v stik z italijansko vlado in razpravljal z njo o raznih vprašanjih. Politični krogi pripisujejo tej njegovi poti v Italijo veliko važnost in smatrajo, da gre za ustanovitev novega političnega bloka na bližnjem Orientu s sodelovanjem Turčije.

PREOKRET PRI VOLITVAH V ZED. DRŽAVAH.

NEW YORK, 5. nov. Volitve v kongres in senat so prinesle preokret v razpoloženju mas v korist demokratov. Izvoljenih je 34 senatorjev, 431 članov reprezentančne zbornice in 32 guvernerjev. Volitve so potekle mirno.

Nova vlomilska družba?

Danes zjutraj sta bila policiji javljena z dveh strani vloma: Tekstilna tvornica Zelenka-Šonski v Linhartovi ulici je javila, da so bili v noči v tovarni nepozvani in neznan gostje, ki so odnesli krog 1700 Din denarja in nekaj platna; tudi avtomobilska delavnica Pergler-Friedau v Mlinski ulici je prijavila vlom. Podrobnosti še niso znane, ker policijski organi oboja slučaja še preiskujejo.

Težka neizgoda krovca.

Pri Lupinškovi v Koških so popravljali večeraj streho. Delo je vodil 46letni krovca Anton Kocbek. Vsled vlage mu je na strehi spodrsnilo in A. Kocbek je padel s strehe. Pri padcu si je zlomil desno nogo pod kolenom ter si nalomil nekaj reber. Takoj pozvani reševalni oddelček je ponesrečenca odpremil v splošno bolnico.

Pri astmi in boleznih srca, prsi in pljuč, škrofulozni in rahitični, povečanju ščitne žleze in postanku golše je uravnavanje delovanja črevesja z uporabo naravnih »Franz Josefove« grenčice velike važnosti. Kliniki svetovnega slovesa so opažali pri jetičnih, da v začetku bolezni porajajoče se zapeke ponehavaljo s pomočjo »Franz Josefove« vode, ne da bi se pojavile driske, ki se jih vsak bolnik boji. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

Nekaj načelnih misli k novemu ljudskemu štetju

SLOVENSKO POJMOVANJE NARODNOSTI. — NACIJONALNI POMEN LJUDSKEGA ŠTETJA. — POPISOVALCI.

Po odredbi vlade se že po vsej državi vrše priprave za novo ljudsko štetje, ki se bo v kratkem izvedlo. Bilo bi odveč govoriti o pomenu tega štetja, dovolj je, če opozorimo, da je to najboljši in najlepši način, da ugotovimo naš razvoj v prvem desetletju urejenega samostojnega državnega življenja. Naš razvoj glede porasta števila prebivalstva v celoti ter v posameznih pokrajinah, krajih in mestih ter razvoj v smislu nacionaliziranja našega življa v onih perifernih ozemljih, kjer so stoletja ali vsaj desetletja delovali močni tuji politični, kulturni in gospodarski upliivi. Med ta periferna ozemlja štejemo, seveda, tudi naše na severni slovenski meji. Novo ljudsko štetje nas bo matematično natanko poučilo ali in v koliko in kje smo napredovali.

Da se pa pri novem ljudskem štetju ne bodo napravile napake, ki se kaj rade delajo povsod in še posebno pri nas, se nam zdi, da sedaj potrebno opozoriti na nekatere važne momente. Kakor znano, so ljudska štetja v bivši Avstriji bazirala na tako zvanem »občevalnem jeziku«, v novi Avstriji se vodijo po »političnem prepričanju«, v Italiji na primer pa po državljanstvu, kateremu se eventualno doda še »drugi jezik«. Mi Slovenci smo pa vedno stali na stališču, da je za določitev narodnosti posameznika vedno in edino merodajno pokolenje. Po naše se narodnost tedaj ne da menjati, kakor se n. pr. lahko menja državljanstvo ali pa občevalni jezik. Za nas je človek, ki je slovenskega pokolenja, sin slovenskih staršev — Slovenec.

Ako velja za nas v navadnem življenju ta edino pravilna definicija narodnosti, potem mora, seveda, veljati tudi pri ljudskem štetju. Nikakor tedaj ne gre, da bi kakega Potočnika, Matežiča ali Slavca, ki je rojen ali po pokolenju doma n. pr. na Dravskem polju, v Haložah ali kje v Savinjski dolini šteli za

Nemca, pa naj bi sicer tudi sam trdil, da je German. Za nas je in ostane Slovenec, kajti sicer bi si kdo lahko prav tako izmislil, da je Hotentot, Čulukafr ali celo Kitajec. Ko bi ga za takega pri ljudskem štetju vpisali, bi to pač ne bilo niti pravilno niti resno. Pod nobenim pogojem tedaj ne moremo nikomur, ki je slovenskega ali slovanskega pokolenja, priznati, da je Nemec, Madžar, Italijan ali kaj drugega.

Ugotovitev narodnosti pri ljudskem štetju je namreč izredno velike važnosti, kajti na njej sloni nebroj posledic. Tako bi n. pr. nezavedni, sicer pa po pokolenju pristni Slovenci, ki bi se pri ljudskem štetju vpisali za Nemce, na tej osnovi in na podlagi manjšinskih pravic lahko zahtevali, da se morajo za njihove otroke osnovati nemške manjšinske šole. Na ta način bi take šole mogli dobiti v kaki Ribnici na Pohorju, kjer je nemška stranka svoječasno dobila 110 glasov kljub temu, da tam ni niti pet Nemcev. Ne glede na to pa bi se tudi nemška narodna manjšina lahko preko noči povečala na pomembno višino, čeprav bi jo po večini tvorili člani slovenske krvi in pokolenja. Popolnoma isto kar velja za Nemce na bivšem Štajerskem in Koroškem, velja tudi za Madžare v Prekmurju. Za Nemca ali Madžara bi se tak človek smel vpisati samo tedaj, če bi dokumentarno uradno dokazal, da so bili njegovi predniki zares pristni Nemci ali Madžari in ne Slovenci ali Slovani.

V tem smislu se mora tedaj izvesti novo ljudsko štetje in zato se smejo za popisovanje določiti samo taki ljudje, ki so svoje narodno prepričanje in svojo tožadavno neomadeževanost temeljito izpričali. Ljudje brez narodne hrbtenice za to delo niso. Vsako našprotno postopanje bi pomenilo, da se sami odrekamo pravic osvobodjenja in zedinjenja v svoji lastni državi.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Sreda, 5. novembra. Zaprt.

Četrtek, 6. novembra ob 20. uri »Sveti plamen«, ab. B. Kuponi.

Petek, 7. novembra. Zaprt.

Sobota, 8. novembra ob 20. uri »Aleksandra« ab. A. Kuponi.

Ptujsko gledališče.

Ponedeljek, 10. novembra ob 20. uri »Aleksandra«. Gostovanje maribor. gledališča.

Iz gledališča. V četrtek, 6. t. m. se bo ponovila po daljšem presledku zanimiva in globoka drama iz poveljnega življenja »Sveti plamen« za ab. B. in kupone. — V soboto, 8. t. m. pa se bo pela priljubljena opereta »Aleksandra«, ki je pri vseh svojih dosedanjih vpriporitvah izborna zabavala občinstvo.

Prihodnja operetna premijera v letošnji sezoni bo v nedeljo, 9. t. m. ob 20. uri. Vpriporila se bo Audranova zelo zabavna in melodiozna opereta »Lutka«, ki jo prištevajo h klasičnim operetnim delom. Opereto režira g. Djuka Truhovič, ki bo pel tudi glavno tenorsko partijo. Dirigira g. Herzog, v vlogi lastnika tvornice lutk Hilarija bo nastopil kot gost g. Harastovič, v naslovni vlogi bo sta alternirali gđc. Udovičeva in Barbičeva.

Prvo gostovanje mariborskega gledališča v Ptuj se bo vršilo v ponedeljek, 10. t. m. ter se bo vpriporila ob tej priliki moderna šlager opereta »Aleksandra«, ki se odlikuje po zelo zabavnem delanju ter temperamentni, mestoma celo operni muziki. V tej opereti bo prvič nastopil v Ptuj biviški prvak beograjske operete, sedaj član maribor. gledališča g. Djuka Truhovič, ki bo pel tudi glavno tenorsko partijo. Nastopi ves operetni ansambl, zbor in statističarija. Kljub temu veljajo navadne operne cene. Gostovanje se vrši le v primeru, če bo gledališče razprodano do sobote, 8. t. m.

Železniške legitimacije za upokoence, invalide in njih rodbine

Finančna direkcija razglašča: Vsi upokoenci in njih rodbine, katerim so bile izstavljene železniške legitimacije leta 1926 in jim bo torej potekla petletna doba koncem tega leta, se vabijo, da jih po možnosti vrnejo do 30. novembra finančni direkciji, odseku za računovodstvo v Ljubljani.

Da moremo izposlovati od direkcije državnih železnic nove železniške legitimacije, naj se prošnjam priloži slika, 10 Din v gotovini in zadnji knjižni izpisek plačilne nakaznice.

Železniške legitimacije pa, katerim koncem tega leta še ne bo potekla petletna doba, naj se predložijo za podaljšanje omenjenemu uradu do 15. decembra 1930.

Prošnje za legitimacije, predložene po navedenih terminih, se bodo mogle vpoštevati šele po novem letu. Tekom leta vložene prošnje za izstavitve novih legitimacij se pa ne bodo predlagale direktiji drž. železnice posamezno, ampak le skupno in največ dvakrat mesečno. Take prošnje naj se torej pravočasno vlagajo, ne pa šele takrat, ko se legitimacije že rabijo.

Končno vabimo vse upokoence in upokojenke, da prilagajo v bodoče vsem morebitnim reklamacijam, vlogam in prošnjam v pokojninskih zadevah tudi zadnji knjižni izpisek plačilne nakaznice ali pa navedejo vsaj številko likvidacijskega lista, ker se na ta način omogoča hitrejša in lažje poslovanje.

Grajski kino. TANGO LJUBEZNI
četrtek Willy Forst

Sokol, Hoče

je prestavil predstavo »Čudežne gosli« od 2. na nedeljo 9. t. m. Vršila se bo ob 3. pop. v dvorani Sokolskega doma v Hočah.

Mariborski in dnevi drobiš

Novi vodja mariborske carinarnice, carinski inspektor Stevo Rafajlovič je iz Šibenika prispel v Maribor in včeraj nastopil svoje novo mesto. Dosedanji vodja, carinski inspektor Dragutin Bogar, ki je 10 let služboval v Ljubljani in Mariboru in si v obeh mestih pridobil splošne simpatije, nastopi svoje novo mesto pri fin. direkciji v Zagrebu.

Za zgradbo ceste Reka—Sv. Areh.
Dne 19. t. m. bo pri tehničnem oddelku sreskega načelstva za Maribor levi breg ob 11. pismena ofertalna licitacija za prevzem del pri zgradbi nove bano-vinske ceste Reka—Sv. Areh. Proračun je odobren v iznosu 735.075,40 Din.

Nove kredite za regulacijo Mure v iznosu 453.370 Din je odobrilo ministrstvo za zgradbe in se bo z zadevnimi regulacijskimi deli takoj pričelo.

Učiteljski upokoenci iz Maribora in okolice
se zberejo v četrtek, dne 6. novembra v gostilni gospe Koštomaj v Mlinski ulici na običajne družbene pogovore ob 15. uri. Dolžnost vsakega učiteljskega upokojenca je, da se oglasi med svojim stanovskimi tovariši (camii) vsaj enkrat v mesecu. — Stoloravnatelj.

Na rednem občnem zboru J. a. d. »Triglav« v Zagrebu,

ki se je vršil 25. oktobra, se je novo izvoljeni odbor sledeče konstituiral: predsednik Gulič Vlad., cand. med.; podpredsednik Kladnik Joža, cand. for.; tajnik Križ Arnold, stud. ing.; blagajnik Brinar Miran, cand. for.; knjižničar Perhac Stojan, stud. ing.; gospodar Tonejc Stane, cand. ing.; odbornik b. m. Suškovič Viktor, cand. for. Revizijski odbor: Rebec Dimitrij, abs. iur. in Brezigar Danilo, abs. med. Častni sod: Goričar Joža, abs. iur., Vodeb Vlado, cand. merc. in Bogataj Bogomir, cand. iur.

Sv. Lenart v Slov. gor.

Naš Sokol priredi v nedeljo, dne 9. t. m. Martinov večer. Ta prireditve, ki je vsako leto prav dobro obiskana od ranžanov in okoličanov, bo letos prav zanimiva. Na sporedu je namreč velezbavna veseliga »Gospod svetnik«. Državni in sokolski praznik 1. decembra bo praznoval naše društvo s telovadno akademijo. Nastopili bodo vsi oddelki. Vse priprave vodi smotreno br. načelnik. Delo v telovadnici, ki je tudi sicer vse leto živahno, se je sedaj še podvojilo. Prepričani smo, da bo akademija v vsakem oziru dostojno in pomembnosti dneva primerno uspela.

Grajski kino. TANGO LJUBEZNI
četrtek Willy Forst

Na slabo stanje državne ceste Maribor—Št. II

smo že ponovno opozarjali. Tudi nam je znano, da so orožniške postaje napravile tozadavne predstavitve. Cesta je polna kotanj, skrajno neprijetnih in škodljivih i za avtomobile i za druga vozila. Neprestano se povzročajo lastnikom vozil velike škode. Včeraj so se na dveh avtomobilih polomila peresa. Kdo povrne to škodo? In zakaj se pristojni organi državne uprave ne zganajo, da bi te nedostatke odstranili ali vsaj pojasnili, zakaj tega ne store? Saj je vendar ta cesta med najvažnejšimi prometnimi žilami naše države! Zakaj mirno dopuščamo, da pišejo o stanju ceste tudi avstrijski listi — seveda tendenciozno —, pa se ne zganemo, da bi to obmejno cesto spravili v red?

Za fotoamaterje.
Foto-tovarna Perutz priredi v torek, de 11. t. m. ob 20. uri v Zadrugi gospodarski banki pod okriljem Zimsko-sportnega odseka SPD Maribor—Ruše zanimivo poučno predavanje pod naslovom »Domače in zimske fotografije«. Brezplačne vstopnice se dobijo v vseh fototrgovinah in drogerijah.

Stoletnica smrti Petra Petrovič Njegoša, velikega črnogorskega vladike-pesnika, so slavili 31. m. m. v Cetinju, kamor so iz cele Črne Gore prispel množice naroda. Po spominih cerkvenih slovesnostih v samostanski cerkvi so se vršile velike narodne slavnosti, pri katerih je nastopalo tudi pevsko društvo »Njegoš«, ki stoji pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja.

KINO

Grajski:

Danes zadnjič: Sedem vragov.

Od četrta dalje:

TANGO LJUBEZNI

100% nemška filmska opereta. Willy Forst. Fee Malten, Paul Otto in vsi igralci iz filma »Dva srca v 3/4 taktu«.

Union:

Od danes torka dalje:

100% nemški govoreči in zvočni film:

TRENUTEK SLABOSTI

Liane Haid, Lucie Englisch. Poskrbite si sedeže v predprodaji.

Predstave v obeh kinih ob delavnikih ob 17. 19. 21. uri; ob nedeljah in praznikih ob 15. 17. 19 in 21. uri. Predprodaja dnevno: od 10. do 12. ure na blagajni. XXVI

APOLLO KINO

V soboto 8. in v nedeljo 9. novembra:

KOMEDIJANTSKA LADJA

Veliki nem. film. Laura La Plante. Joseph Schildkraut. Znižane cene.

Poplava na progi Pragersko—Maribor in plazovi v Slovenskih gorah!

Potniki, ki so prispeli z jutranjimi vlakom v Maribor, kakor tudi kmetje, ki so davi se napolnili na mariborski trg, pripovedujejo, da so vse nižje ležeče pokrajine v predelu med Poljčanami—Slov. Bistrico—Pragerskim—Račami do Spodnjih Hoč pod vodo. Cela pokrajina naliči na veliko jezero. Vsled zadnjega deževja so narasli podeželski potoki, ki so prestopili svoje bregove. Mestoma so tudi ceste poplavljenе. Slična poročila dobivamo iz območja Pesnice, ki s svojo nerégulirano strugo povzroča pravi strah vsem poljedelcem. Onim, ki še niso pospravili svojih pridelkov, kakor ajde, koruznice, krompirja (!) in repe, odnaša poljske sadeže, drugim pa zemljo... Na travnike, ležeče ob razvodjih, pa naplavlja prodec. — Iz jareninskega kota (Vukovski dol) nam poročajo o težkih zemeljskih plazovih celo na manj bregovitih posestvih. Prizadeti posestniki so se obrnili na bansko upravo za nujno pomoč, da se preprečijo preteče katastrofe od plazov, ki ogrožajo stanovanjske hiše in gospodarska poslopja v tem predelu. — V ožji mariborski okolici pa se je pokazal zopet nesrečni Meljski hrib, raz katerega se je sprožilo na več krajih precej »melja«, vendar brez resne nevarnosti za promet.

Malo poplavo
smo imeli nocoj v mestnem parku. Ker so se grablje ribnika pred kanalom zadržale z listjem, je voda zastala in izstopila iz ribnika. Defekt je pa bil naglo odstranjen.

Plesna šola Sokola Maribor-matica se začne v četrtek, 6. t. m. ob 8. v mali dvorani Narodnega doma. Vaje bodo vsak torek in četrtek ob 8. do 10. Prijava se sprejemajo pred vsako plesno uro.

Grajski kino. TANGO LJUBEZNI
četrtek Willy Forst

Koncert »Drave«
8. XI. 1930 Union ob 20. uri. 3146

Cercle français.
Odbor opozarja vse člane društva in vse prijatelje glasbene umetnosti na koncert gospoda M. Puglja, solista koncertov Pasdeloup v Parizu, ki bo pel v petek 7. t. m. v kinu Apollo nekaj samospetov sodobnih francoskih skladateljev. Naj nikdo ne zamudi redke prilike, da nekoliko spozna tudi to stran moderne francoske umetnosti. Začetek ob 20. uri.

TRENCHOATI,
površniki, hubertusplašči, usnjeni lopčiči, kože, pliši, snežni čevlji, snežni škornji, galoše, kakor tudi razno manufakturno blago na obroke. ORNIK, Maribor, Koroška cesta 9. XLIII

Objestne šale študentov

TRAGIKOMIČNI DOŽIVLJAJI MLADE ZAKONSKE DVOJICE IN NJENIH SORODNIKOV TER PRIJATELJEV.

O švedskih študentih se pripoveduje številne objestne šale, najbolj znani pa so vsekakor po svoji šaljivosti študentje iz Upsale. Naravnost klasična je postala prigoda o menici za 130 milijard mark, ki so jo poslali v izplačilo nemškega reparacijskega dolga tedanjemu angleškemu ministrskemu predsedniku Lloydju Georgerju.

Nedavno tega pa so napravili novo objestno šalo, ki je izzvala splošen krah, deloma pa tudi razburjenje in veliko ogorčenje. Stvar pa je bila sledeča:

V najboljšem hotelu v Upsali se je vršila svatbena pojedina, ki je bila zelo skrbno pripravljena. Mladoporočnica in vsi svati so bili naravnost sijajno razpoloženi. Vse je šlo gladko od rok. Ko pa bi po pojedini moralo priti na vrsto čitanje brzojavnih čestitk, se je pokazalo, da ni prišla niti ena brzojavka. Nikdo ni tega razumel. Nastala je mučna zadrega ter uganjanje o vzrokih te neuljudnosti sorodnikov in prijateljev.

Da se stvar takoj pojasni: V sosednji sobi je imela skupina študentov krokarijo. Zavžili so velike množine alkohola, prepevali in zbijali vse mogoče in nemogoče šale ter dovtype. Prav tedaj so opazili pismo, ki je imel s seboj približno 50 brzojavnih čestitk za mladoporočnico ter mu jih odvzeli in odnesli s seboj. In med tem, ko sta ženina in nevesta v mučni zadregi čakala na brzojavne pozdrave, so študentje v sosednji sobi odprli brzojavko za brzojavko, jih slovesno prečitali, se glasno krokarjali in delali najrazličnejše dovtype na račun mladih zakoncev ter njihovih sorodnikov in prijateljev. Seveda ni manjkalo niti neokusnih namigavanj.

Ko so se študentje naslednjega dne zopet iztreznili in se spametovali, so uvideli, kako neumnost so napravili in so takoj odposlali vse brzojavke na pravi naslov, seveda brez opravičila, pač pa poleg njih krasen šopek svežih cvetlic.

Stvar bi bila sedaj v redu in neumna šala študentov bi bila pozabljena in odpuščena, da se ni zgodilo še nekaj huj-

šega. Pokazalo se je namreč, da so študentje, ko so krokali in čitali dotične brzojavke sorodnikov in prijateljev mladoporočencev, na vsako takoj sestavili in odposlali tudi odgovor, kar je izzvalo pri sorodnikih radi čudne vsebine velike proteste.

Študentje so namreč osebno poznali celo vrsto odpošiljateljev brzojav: njihov poklic, značaj in tudi razmere. Dovolili so si zato na račun mladih poročencev silno objestne šale. Tako so nekemu bogatemu in obenem silno skopemu veletrgovcu imenom mladoporočencev odgovorili na njegovo čestitko, da bi ravnolično tisočakov, kolikor besed je znašala njegova brzojavka, mnogo več zalego. Neki zakonski dvojici, ki ne živi vedno v najlepšem miru, je bilo odposlano zagotovilo, da se bo mlada dvojica skušala ravnati po njihovem vzgledu. Enak odgovor na brzojavno čestitko je prejela tudi neka zakonska dvojica s številnimi otroci in druga, ki je brez otrok. Neko zelo staro žensko so študenti v brzojavnem odgovoru vprašali brezobzirno, ali je odposlala svoje čestitke iz tega ali onega sveta. Neki neporočeni prijatelj mladoporočencev je bil dalje nedvoumno pozvan, da najstopi kot tretji v zvezo, neka prijateljica neveste pa je bila vprašana, ali ne bi bila pripravljena, da prevzame mladega ženina po štirih tednih kot starega. Tašči so študentje na njeno brzojavko svetohlinsko odgovorili, da bo njen obisk ob vsaki dnevni ali nočni uri dobrodošel, očetu neveste pa so jedrnat odpisali, da je največji bedak v Upsali in okolici. In da je bil dosežen vrhunec objestnosti, so študentje poslali brzojavko tudi babici s prošnjo, da naj se zanesljivo zgleda pri mladoporočencih že naslednjega dne.

Sicer ni mogoče jamčiti, ali je bila vsebina dijaških brzojavk res taka, vsekakor pa poročajo švedski listi, da je formulacija vsebine izzvala pri sorodnikih mladoporočencev silno poparjenost in razburjenje.

Ogromen daljnogled

Na Perkinsovem observatoriju v Delaware (država Ohio v USA) so nedavno končali zadnja dela v zvezi z instalacijo ogromnega daljnogleda, takozvanega reflektorja, ki je tretji največji te vrste na svetu. Perkinsov observatorij je ustanovil ubogi profesor matematike Hiram Mills Perkins, ki tekem pol stoletja svojega dela na univerzi v Ohio ni imel večje plače ko 1800 dolarjev letno, ki je pa vse svoje prihranke in ob svoji smrti oddal univerzi znanstveni laborij v vrednosti 300.000 dolarjev. Observatorij stoji v odprti pokrajini, kakih 5 milj južno od mesta, in tisoči in tisoči ga obiskujejo. Zakaj Perkins je stavil pogoj, da mora biti zavod stalno dostopen občinstvu. Od lanskega leta oskrbuje observatorij mladi astronom s havardske univerze Harlan Trne Stetson. Delo na instalaciji ogromnega daljnogleda je trajalo skoro tri polna leta. Ogromna cev je urejena električno, vse se suče in giblje na pritisk na gumb. Vse do najmanjše podrobnosti je izdelano na podlagi neštetihih znanstvenih poskusov.

Odkritosrčen kandidat

Njujorški listi poročajo o beli vrani med ameriškimi kandidati za kongres. V petem distriktu države Oklahoma kandidira častivredni T. B. Williams, ki je izdal na volilce proglas, v katerem pravi med drugim:

»Sem sicer registriran kot demokrat, kandidiram pa neodvisno. Vseeno je meni osebno, ali me bo kdo volil ali ne.

Nisem prohibicionist, vendar ne pijem, sem popolni abstinent. Ne verujem pa, da bi bilo pitje nekaj neravnega. Jaz ne pijem samo iz sledečih razlogov:

1. Ker je današnje žganje zelo slabo;
2. Ker mu je cena previsoka;
3. Ker me po njem boli glava in izgubim tek.

Dokler pa ne bo dozdajni prohibicionisti zakon ukinjen, sem za to, da naj vsak sodnik, vsak porotnik in vsak sodni uradnik položi prisego, da še ni napravil prestopka proti 18. dodatku niti pri Volsteadovemu zakonu tekom minulega leta, kdor bi pa ne prisegel, ne sme uravzelo iz rok pijancev. Prohibicionisti zakon vzelo iz rok pijancev. Prohibicionisti zakon je bil — kakor mnogi drugi zakoni — narejen za črnce in mnoge siromašne belce. Ne verujem, da bi bilo pravno in v interesu treznosti, da bi delavca zaprl napiti šerif, da bi ga sodila pijana porota in obsodil napiti sodnik in da bi ga odvedli v zapore napiti stražniki in čuvali v zaporih napiti nadzorniki.

Če ta kandidat Williams nima drugih dobrih lastnosti, eno vsekakor ima: odkritosrčen je!

Moderni Ikar.

Staroveška bajka pripoveduje o Ikaru, ki je hotel s krili poleteti v nebeške višine, pa je žalostno končal. Tak moderni Ikar je član italijanskega Aerokluba Luigi Oliveri iz Genove. V »Popolo d'Italia« piše ta Oliveri, da se mu je posrečilo razrešiti problem malega letala, pritrjenega na ramenih. Izumitelj je prijavil patent v vseh državah in bo šel sedaj v Rim, kjer bo pokazal model svojega »monoplana« ministrstvu letalstva. Celi letalni aparat tehta 30 kg, ima krila 6 m dolga in mal motor 5 konjskih sil. Največja brzina bo 60 kilometrov na uro. Seveda je treba čakati na praktični rezultat poskusov.

Seveda!

Dva parvenija, obogatela vsled konjunktur, sta šla na potovanje, kakor se spodobi za bogataša. V Parizu sta se ustavila pred spomenikom Ludvika XIV. in opazovala na njem številke 1638—1715. »Kaj bi neki to pomenilo?« vpraša prvi. »To je gotovo njegova telefonska številka,« razreši uganko drugi.

Svetovna pristanišča v Evropi

Svetovna pristanišča imenujemo one luke, ki imajo letno nad 10 milijonov neto ton blagovnega prometa. Že od dore pare dalje tekmuje petorica svetovnih pristanišč za prvenstvo Evrope: Antwerpen, Rotterdam, Hamburg, London in Liverpool.

Zanimivo je tozadevno vprašanje: kdo opravlja ta ogromni promet. V največjem evropskem pristanišču v Londonu popolnoma prevladuje domače britansko ladjeje, ki vrši isto nalogo v skoro absolutni meri (na eno tujo ladjo, ki odpelje tovor v tujino, pride 14 britanskih) v Liverpoolu. Obratno pa daleko prevladuje tuja ladijska tonaža v Antwerpnu in Rotterdamu. V Antwerpnu je razmerje med belgijsko in tujo tonažo obratno kot med britansko in tujo v Liverpoolu, v Rotterdamu pa opravlja promet s tujino trikrat toliko tuje brodovje, kot domače holandsko. V Hamburgu je razmerje med prometom tujega in nemškega brodovja prilično enako, z malo nadmočjo Nemcev.

V zvezi s tem je tudi značaj prometa posameznih svetovnih pristanišč. Promet britanskih pristanišč je popolnoma v britanskih rokah, v Hamburgu večinoma v nemških, medtem ko je promet Antwerpna in Rotterdamu v rokah držav, ki preko teh dveh pristanišč izvažajo in uvažajo blago v lastna, politično tuja gospodarska ozemlja, v nemško Westfalijo in Porenje in v francosko Loreno. Nemško stremenje pa gre vedno močnejše za tem, da se izvoz in uvoz Westfalije in Porenja usmeri na Bremen, ki je na tem, da vstopi vsak čas v vrsto svetovnih pristanišč. Na istem položaju, da se uvrsti med svetovna pristanišča, je največja luka ob Sredozemskem morju, Marseille. Radi političnega in gospodarskega razmerja med Belgijo in Francijo pa ne gre dvig Marseille na škodo Antwerpna, ampak na račun industrijskega dviga južne Francije in gospodarskega razvoja francoske Severne Afrike.

Job.

Rezultat letošnje svetovne žetve

ceni svetovna statistika mednarodnega kmetijskega zavoda sledeče: žetev v 16 evropskih državah je dala 256 milijonov met. stotov pšenice (napram 252 mil. v l. 1929 in 159 mil. v l. 1928); severnoameriške Zed. države so dobile 324 milijonov met. st. pšenice (305 mil., odnosno 406 mil.). Lanske rezerve so znašale 1. julija tl. 70,4 mil. met. st. v Zedinjenih državah in 30,4 mil. met. st. v Kanadi. Avstralija je imela 1. avg. presežka v pšenici 10,6 mil. met. st.

Velika zaloga kuhinjske posode.

Hišne in kuhinjske potrebščine vseh vrst. — Vsaki gospodinjki znana prvovrstna emajlirana posoda znamke »Herkules«, la aluminijeva litoželezna in posteklena posoda. — Nadalje mline za meso, orche, kavo, mak in poper. — Tehnice za kuhinjo in mero-preizkusne za trgovce z uteži. Ribeže ravne, okrogle, polokrogle in oglate. Lopatice za oglje, pepel in smeti. Sita, deske za testo in valjarje. — Likalnike. — Razne oblike za vsakovrstno pečivo. — Kutlje za špecerijo in dišave. — Kotličke in šibe za sneg. — Solnike, kangle za mleko, cedila za juho, čaj, testo in salato. — Vedrice, umivalnike in vrče. Nočne posode. Stiskalnice za ocvirke in krompir. — Samovare »Phobus« in druge vrste. — Škafe okrogle in ovalne. — Lonce za kuhanje perila in perilnice. — Jedilno orodje in žlice vseh vrst. — Jedilne servise iz porcelana raznih izpeljav. — Kuhinjske garniture iz kamenine in porcelana. — Krožnike iz porcelana in kamenine. — Umivalne garniture in vse vrste steklene robe ter pletene košare in cekarje. Obče znana specialna trgovina s kuhinjsko posodo A. Vicel se nahaja sedaj samo v Gosposki ulici št. 5. XXX

Pletenine,

vse vrste po meri in okusu ter vsa pravila izvršuje hitro in točno po najnižji ceni mehanična pletarna Javornik, Jašniška ul. 2, Maribor. XXIV

Sport

Sokolsko smučarstvo.

Tehnični odbor JZSS je razpravljal na svoji zadnji seji o smučarskem delu v sokolskih vrstah. V savezni upravni odbor je bil odposlan g. Bajželj, v smučarstveni odbor g. Česen, namestnik g. Podgornik. Na seji se je sestavil pravilnik, ki predpisuje, kako naj se sestavljajo smučski odseki v sokolskih društvih in navodila za delovanje v zimski sezoni. Prednjaška šola v Mariboru, ki se je udeležila 52 delegatov vseh žup, bo imela pod vodstvom nastavnikov JZSS 14 dnevni smučski tečaj.

Mednarodne zimsko-sportne tekme, ki se bodo vršile na Bledu in Bohinju, pripravlja JZSS z vso vnmom. Dogotovljeni so že veliki plakati ter sta se vršili že dve poluradni konferenci radi teh tekem. Program in podrobnosti objavimo prihodnji teden.

Redna gl. skupščina plavalnega saveza bo 30. novembra v Beogradu. Samostojni predlogi članov morajo biti do 25. novembra predloženi upravnemu odboru saveza.

Zbor nogometnih sodnikov, sekcija Ljubljana, službeno.

Po sklepu n. o. sekcije se naroča vsem izvenljubljanskim sav. sodnikom, da pošiljajo odslej sodniška poročila o tekmah »priporočeno« na dosednji naslov sekcije.

Za poročila, ki ne bodo poslana »priporočeno« in jih sekcija ne bo prejela, odgovarjajo pošiljatelji. V vsakem takim slučaju bo dotični sodnik primoran nadoknaditi tudi izgubljen takso. Tajnik.

Medklubski odbor LNP, službeno.

V nedeljo, dne 9. t. m. se bodo vršile pokalne tekme LNP in sicer po sledečem redu: ob ¼14. SK Svoboda:SK Železničar in ob ¼15. ISSK Maribor:SK Rapid. Obe tekmi bosta na igrišču SK Rapid. Vstopnina za pokalne tekme je sledeča: stojišča za dijake Din 5, za članke klubov proti izkaznici Din 8 navadna stojišča Din 10, sedeži pa Din 15. Službujoča odbornika gg. Fischer in Jančič. Mladinska tekma SK Rapid:SK Železničar se preloži na 23. november. Tajnik.

Centralna kurjava.

Pavlovič si ogleduje stanovanje, ki se mu ponuja v najem.

— Kje pa je tista centralna kurjava, o kateri je bilo govora v oglasu?

— Tu, prosim!

— Pa to je vendar navadna železna peč?

— Seveda, pa stoji ravno sredi sobe!

Dvosobno stanovanje

na Aleksandrovi cesti blizu glavnega kolodvora se proti odškodnini zamenja z enakim stanovanjem v II. okraju. Pismene ponudbe na upravo lista pod »Dvosobno stanovanje 600«. 3151

Opremljeno sobo

s posebnim vhom in električno razsvetljavo takoj oddam. Istotam na prodaj dobro ohranjena moška obleka in suknja. Vprašati med 12. in 16. uro v Puškinovi ulici 11/I. 3154

Boljša družina

da hrano dnevno za Din 15. Vsaki dan kompot. Naslov v upravi lista. 3164

K zelo dobri trgovini

v Mariboru se sprejme starejša kompanjona z 10 do 15.000 Din. Ponudbe pod »Varo naložen denar« na upravo »Večernika«. 3163

Iščem

starejšo gospo ali gospoda z osebno pravico za gostilno. Vpraša se v Jelačičevi ulici št. 12 pri mizarškem podjetju. 3162

Dobre soboslikarske pomočnike

rabim. Franc Ambrožič, Grajska ulica 3. 3161

Višješolec-gimnazijec

bi rad instruiral nižješolca v vseh predmetih, tudi v francoščini. Ponudbe pod »Instruktor« na upravo Večernika. 3160

Dva dijaka

sprejemem na stanovanje. Nekrepova ulica 6/I, vrata 4. 3168

Čevlje za dom

potrebujete, ko pridete domov, da se odpočijete. Vaše noge, in zjutraj, ko vstanete iz gorke postelje, da se ne prehladite. Preskrbeli smo vse naše prodajalne z veliko množino po nizki ceni, da se more z njimi preskrbeti vsa rodbina.

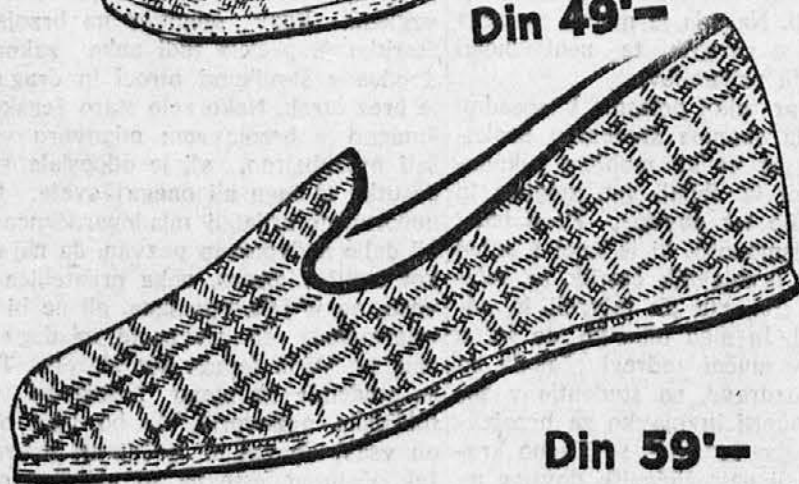
Prodajamo:

Moške čevlje za dom	Din 59'—
Ženske čevlje za dom	Din 49'—
Otroške čevlje po velikosti, od Din 19'— do	Din 39'—
Moške iz toplega sukna z usnjenim podplatom	Din 59'—
Ženske iz toplega sukna z usnj. podplatom	Din 49'—
Otroške visoke, iz toplega sukna z usnjenim podplatom od št. 19—24	Din 39'—
od št. 25—28	Din 49'—
od št. 29—34	Din 59'—

Rata

Din 49'—

Din 59'—

Linoleum,
zavese, blago za pohištvo, vse sobne garniture, žimo, afrik, volno, kupite najceneje pri F. Novaku, Maribor, Slovenska ulica 24. 3156

Sobo in črkoslikanje,
vedno najnovejši vzorci na razpolago izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ulica 3 za kavarno »Astoria«. X

Goizerce,
nepremočljive ima najceneje v za'ogi Brzopotlata. Tattenbachova ul. št. 14. XXXVII.

Razglednice iz Maribora
180 umetniških posnetkov v lastni izdaji, papirnica Novak, Gosposka ul. 9. Tudi za preprodajalce. XXXV

Premog Peklenica
4750 kalorij, brez smrada, žlindre in kamenja, malo pepela. Din 38.— fran. ko. B. Guštin, Cankarjeva 24. 3053

Gramofone popravila precizno le mehnična delavnica JUSTIN GUSTINČIČ, Maribor, Tattenbachova ulica 14. Istotam velika izbira najboljših gramofonov znamke »Columbia« in gramofonskih plošč. 602

Avtomobilisti in motociklisti pozor!
Kupujem rabljene avto- in motoplašče. Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ulica 14. 3039

Vzamem
dva gospoda ali dijaka na hrano in stanovanje. Naslov pove uprava »Večernika«. 3000

Spalne sobe,
politrane, najmodernejše, ugodno prodam. Mizarstvo Rudolf Kompara, Aleksandrova c. 48. 3106

Mehka spalnica
pobarvana, zelo poceni na prodaj. Strossmayerjeva ulica 10, mizarstvo. 3165

Sadno drevje:

Jabolke, hruške, šlive, črešnje, orehe itd. dobite v Drevesnici JOSIP ROSENBERG, MARIBOR, Tržaška cesta št. 64. Brzolavi: Rosenberg, Maribor. Telefon Interurban št. 23—01. 3140

ZAHTEVAJTE CENIK!

Zdravnik Dr. FR. DELAK

je začel ordinirati s 4. novembrom:

9.—12. — 2.—4.

KOROŠČEVA UL. 2/1.

Angleško in češko sukno

sukno za plašče

pralni baržun

li dener baržun

barhente

kakor tudi vsakovrstno manufakturno blago kupite najceneje pri XXXIV.

Srečko Pihlar

Maribor, Gosposka ul. 5

Sveže dospel:

Zajel, fazani, morske ribe od Din 22.— za kg naprej, kakor krapl, ščuke, linjake, fogaše itd.

L. UHLER, MARIBOR

delikatesna trgovina in stojnica na Glavnem trgu.

Zahtevajte povsod „Večernik“!

Vsak dan, dokler je še zalog:

Pralni barhent mtr à Din 7'50

Dobro češko sukno mtr à Din 69'—

Velour za ženske plašče mtr à Din 55'—

Ne zamudite prilike. Dnevno od 9.—12. in od 2.—5. ure

Razprodaja Meliska c. 29